

Interne Pensioenco

Conceptreactie

Inleiding

Op 29 november 2013 heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het concept Wetsvoorstel Pensioencommunicatie ter consultatie op internet geplaatst. Stakeholders worden tot uiterlijk 17 januari 2014 in de gelegenheid gesteld te reageren. Daarna worden alle bevindingen geïnterpreteerd en verwerkt. Het ministerie streeft ernaar om in het voorjaar van 2014 een aangepast wetsvoorstel naar de Tweede Kamer te sturen. Indien de inzender aangeeft dat de reactie openbaar gemaakt mag worden, wordt deze gepubliceerd. Ook de pensioenfederatie heeft aangegeven te zullen reageren op de voorstellen en de diverse commissies/werkgroepen om input gevraagd. De reactie van de Pensioenfederatie wordt kort voor de sluiting van de internetconsultatie verwacht.

Na een analyse komt het PWRI tot de conclusie dat het wetsvoorstel veel positieve elementen bevat die naar verwachting tot een verbetering van de communicatie aan deelnemers zullen leiden. Wel kan op onderdelen een kritische kanttekening worden geplaatst of een tegenvoorstel worden gedaan.

De toelichting bij het wetsvoorstel is verdeeld in zeven onderwerpen. We hebben deze onderwerpen overeenkomstig de volgorde in de Memorie van Toelichting kort samengevat en voorzien van een conceptreactie aan het Ministerie van SZW. Voor meer achtergrondinformatie verwijzen wij u naar het wetsvoorstel met de Memorie van Toelichting in de bijlagen.

Conceptreactie van het PWRI aan het Ministerie van SZW over het wetsvoorstel pensioencommunicatie

Het PWRI heeft kennis genomen van het wetsvoorstel pensioencommunicatie en heeft geconcludeerd dat het wetsvoorstel veel positieve elementen bevat die tot een verbetering van de communicatie aan deelnemers zullen leiden. In het algemeen kunnen wij ons goed vinden in het wetsvoorstel. Een belangrijke verbetering springt er voor ons uit: ruimere mogelijkheden voor digitale informatieverstrekking. We zien het belang hiervan in. Digitale middelen zijn niet meer weg te denken uit deze tijd. Als we kijken naar de gevolgen voor het PWRI in het bijzonder, krijgen we een meer genuanceerd beeld. Uit onderzoek blijkt dat onze deelnemers bij voorkeur informatie per post ontvangen. We willen daarom benadrukken dat digitaal nog niet de norm kan zijn. Het PWRI benadrukt dat het voor ons van belang is om de vrijheid te hebben om ze doelgroep per post aan te schrijven. Bij het betreffende punt gaan we hierop dieper in.

Hieronder vindt u de reactie van het PWRI op het wetsvoorstel pensioencommunicatie. Ten behoeve van de leesbaarheid is de indeling in de zeven hoofdonderwerpen uit de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel aangehouden.

Toevoeging normen ‘correct’ en ‘evenwichtig’

Wetsvoorstel

De volgende normen worden toegevoegd aan de bestaande wettelijke normen voor pensioencommunicatie:

Correct, zijnde inhoudelijk juist en zonder tegenstrijdigheden zowel binnen één document als tussen verschillende informatiedragers.

Evenwichtig, waarmee bedoeld is dat naast informatie over positieve kenmerken ook informatie over beperkende kenmerken of voorwaarden en risico's van de pensioenregeling verstrekt moet worden.

Bovendien wordt aanbevolen een wettelijke norm op te nemen die bepaalt dat de pensioencommunicatie aansluit bij de informatiebehoefte en de kenmerken van de deelnemer (pensioenuitvoerder moet doel van de informatie en de doelgroep duidelijk voor ogen hebben en voor de deelnemer moet duidelijk zijn waarom hij de informatie ontvangt) en dat de deelnemer een handelingsperspectief geboden moet krijgen. Deze normen gelden voor alle communicatie-uitingen die door de pensioenuitvoerder wordt versterkt (verplichte en niet verplichte).

Ten slotte wordt de norm “in duidelijke en begrijpelijke bewoordingen” verduidelijkt (= vindbaar en begrijpelijk).

Reactie van het PWRI

In het algemeen kunnen wij ons goed vinden in het wetsvoorstel. Wel merken we op dat we afhankelijk zijn van de wetgever wanneer er telkens veranderde wetgeving op ons afkomt.

Bijvoorbeeld van het Witteveenkader of van de veranderende wetgeving rond het FTK.

Hierdoor is wat het ene jaar ‘correct’ is, het andere jaar weer anders. Wij kunnen als pensioenfondsen hiervoor niet verantwoordelijk worden gehouden.

Voor het PWRI in het bijzonder hebben we geen aanvullende opmerkingen.

Nadere toelichting

De verduidelijking van de norm in duidelijke en begrijpelijke bewoordingen is positief. Informatie is beter leesbaar, gemakkelijker te vinden en gemakkelijker te begrijpen. Dat deze norm ook gaat gelden voor niet-verplichte communicatie is wel een verzwaaring van de eis waarvoor de toezichthouder AFM nu ook maatregelen kan opleggen bij overtreding van de norm. Dit kan leiden tot terughoudendheid om niet-verplichte informatie te publiceren.

Digitale verstrekking van informatie

Wetsvoorstel

Meer ruimte voor het elektronisch verstrekken van informatie, waarbij de pensioenuitvoerder de keuze heeft om de informatie schriftelijk of elektronisch te verstrekken. Voorafgaand aan de digitale informatieverstrekking moet de pensioenuitvoerder (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en ex-partners eenmalig schriftelijk mededelen dat de informatie digitaal verstrekt wordt. Indien de deelnemer bezwaar maakt tegen digitale informatieverstrekking moet de pensioenuitvoerder de informatie schriftelijk verstrekken. Dit geldt ook indien het e-mailadres niet meer bestaat of niet meer juist is.

De pensioenuitvoerder moet kunnen aantonen dat hij deze uitvraag heeft gedaan en wat de respons hierop van individuele deelnemers was.

Indien de informatie op basis van de wettekst verstrekt moet worden dan is opnemen op een website onvoldoende. Een aanvullende handeling zoals het verzenden van een mail ter attentie dat de informatie beschikbaar is tezamen met een link naar de betreffende informatie is hiervoor nodig. De informatie moet vrijwel zonder extra handelingen beschikbaar zijn voor deelnemers.

Reactie van het PWRI

Overall gezien, vinden we het positief dat de deelnemer zelf kan kiezen hoe hij de informatie wenst te ontvangen en dat pensioenfondsen ruimere mogelijkheden krijgen om informatie digitaal te verstrekken. Vanuit die optiek is meer ruimte voor het elektronische verstrekken van informatie van groot belang.

Voor de doelgroep van het PWRI is het specifiek is een schriftelijke route echter zeer belangrijk. De impact om digitaal opeens de standaard te maken creëert de verplichting om papieren communicatie met toestemming te gaan doen. De invoering (bijvoorbeeld het inrichten van een administratie over wie er per post geïnformeerd mag worden) willen we graag via een geleidelijke weg laten verlopen. Het PWRI vraagt daarom aandacht voor de praktische kant van deze verruiming en geven het Ministerie van SZW in overweging te onderzoeken:

Nadere toelichting

- Het voorstel sluit aan op de specifieke behoefte van de deelnemer. Digitale informatie maakt het gemakkelijker om de informatie gelaagd aan te bieden. Daarnaast zal een hogere digitalisatiegraad ervoor zorgen dat meer op maat gecommuniceerd zal

kunnen worden (toename segmentatie en personalisatie). Dit komt de begrijpelijkheid, overzichtelijkheid en informatiebehoefte van de deelnemer ten goede.

- Digitale informatieverstrekking zal (op termijn) leiden tot lagere communicatiekosten. Voordat het zover is zullen extra kosten noodzakelijk zijn.
- De voorgestelde wetgeving lijkt, in praktische zin, niet het bovenstaande doel (digitalisatie) te versterken. Op dit moment zijn er weinig e-mailadressen van deelnemers bekend bij ons. Een negatieve instemmingsoptie zal hierdoor veelal leiden tot het behoud van fysieke communicatie. Uit ervaring is gebleken dat het schriftelijk werven c.q. uitvragen van e-mailadressen voor pensioencommunicatie weinig response oplevert. Een bijkomend probleem is dat deelnemers makkelijk weten van e-mailadres. Als het nieuwe adres niet wordt doorgegeven aan het fonds leidt dit bij deelnemers die kozen voor digitale informatie tot problemen. Zij ontvangen dan immers de wettelijk verplichte informatie niet meer. Wij pleiten daarom voor een geleidelijke invoering, zodat digitalisering verwerkelijkt kan worden via een beheerst proces.

Basisinformatie over de pensioenregeling (Pensioen 1-2-3)

Wetsvoorstel

De rol van de werkgever wordt uitgebreid. De werkgever bespreekt tijdens het arbeidsvoorwaardengesprek aan de hand van een checklist een aantal pensioenonderwerpen en reikt tevens deel 1 van de Pensioen 1-2-3 uit.

De pensioenuitvoerder verstrekt de basisinformatie over de pensioenregeling binnen twee maanden na de aanvang van de verwerving van de pensioenaanspraken. De informatie geeft inzicht in de kenmerken van de regeling, deels op vergelijkbare wijze (via een pensioenvergelijker). De elementen die verplicht moesten worden opgenomen in de huidige startbrief worden geschrapt in artikel 21 van de Pensioenwet. Pensioen 1-2-3 zal de functie van de startbrief over gaan nemen en verkrijgt een wettelijke basis in lagere regelgeving.

De voorwaardelijkheidsverklaring over de toeslagverlening vervalt. In de basisinformatie over de pensioenregeling wordt informatie gegeven over het toeslagbeleid (zowel verstrekt bij aanvang van de pensioenverwerving als beschikbaar op de website). De pensioenuitvoerder heeft meer vrijheid bij het opstellen van deze teksten.

Om de transparantie te vergroten over het gevoerde risicoprofiel zullen pensioenuitvoerders verplicht worden om op een laagdrempelige en onderling vergelijkbare wijze te communiceren over het risicoprofiel van hun beleggingsbeleid. Het risicoprofiel wordt onderdeel van de basisinformatie over de pensioenregeling, die altijd beschikbaar is op de website en waar op vergelijkbare wijze het risicoprofiel wordt weergegeven. Deze informatie moet bovendien worden opgenomen in de verklaring inzake beleggingsbeginselen. De informatie over risicoprofielen komt overigens niet alleen ten goede aan de individuele deelnemers maar biedt ook de stakeholders die betrokken zijn bij het pensioenfonds de mogelijkheid het gevoerde risicoprofiel te vergelijken met de door het fonds vastgelegde uitgangspunten voor het beleid waaronder de risicohouding.

Reactie van het PWRI

Dit onderdeel is helaas niet relevant voor onze specifieke doelgroep. Onze deelnemers hebben niet de luxe om tijdens een arbeidsvoorwaardengesprek de afweging te maken of een andere werkgever wellicht een betere pensioenvoorziening biedt. Vanwege deze specifieke situatie zien we af van commentaar op dit onderdeel.

UPO

Wetsvoorstel

Het UPO en het pensioenregister krijgen een meer onderscheiden functie. Het UPO blikt enkel terug op het verleden en informeert alleen nog over het opgebouwd ouderdoms- en nabestaandenpensioen. Het te bereiken pensioen en het arbeidsongeschiktheidspensioen worden niet meer vermeld.

Het pensioenregister biedt naast een totaaloverzicht van het opgebouwde pensioen, een indicatie van het totale te bereiken pensioeninkomen op de AOW-gerechtigde leeftijd (aan de hand van een pessimistisch, verwacht en optimistisch scenario).

Er komen ook verplicht voorgeschreven UPO modellen voor gewezen deelnemers en ex-partners (momenteel best practice modellen) en voor gepensioneerden. De frequentie voor verzending hiervan wordt bovendien verhoogd van tenminste eenmaal in de vijf jaar naar tenminste eenmaal in de drie jaar.

Informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten (artikel 134 PW) moet verplicht worden opgenomen in alle UPO modellen en bij beëindiging van de deelneming, scheiding en pensioeningang.

De informatie over toeslagverlening in het UPO wordt beperkt tot de informatie over de toeslag die in de afgelopen jaren is verleend. De voorwaardelijkheidsverklaring (met o.a. de toeslagambitie) hoeft niet meer opgenomen te worden; er komt meer ruimte voor maatwerk bij informatie over toeslagverlening. Het opnemen van het toeslagenlabel was al niet meer verplicht en wordt nu ook geschrapd in de Pensioenwet.

Reactie Het PWRI

In het algemeen ervaren we het als positief dat de informatie in het UPO beperkt wordt. Dit juichen we toe. Het PWRI verzoekt het Ministerie van SZW om:

- Het bedrag “te bereiken pensioen” te handhaven in het UPO.
- Een UPO voor gepensioneerden niet verplicht te stellen.
- Enige uniformiteit in de teksten over toeslagverlening te handhaven met meer vrijheid voor een bepaalde mate van verduidelijking dan nu het geval is.

Nadere toelichting

- Het jaarlijkse UPO is voor het PWRI een zeer belangrijk contactmoment met de deelnemer en zorgt voor binding van de deelnemer aan het pensioenfonds. Ook voor ons fonds specifiek is het van belang dat het UPO meer en beter gelezen wordt.

Minder informatie in het UPO is wenselijk, maar dan wel de juiste en verwachte informatie. Om het UPO in te korten is het aan te bevelen de informatie in het UPO gelaagd aan te bieden. Het UPO document zelf (laag 1) zal dan kort, bondig en 'to the point' moeten zijn (informatie over het opgebouwd op de reguliere pensioenleeftijd en/of AOW-leeftijd), zonder de huidige toelichting, en zal moeten verleiden om meer informatie (in de Mijn-omgeving en of in het Pensioenregister) op te zoeken (informatie over scenario's, arbeidsongeschiktheid etc.). De informatie uit de huidige toelichting zou ook op de website van het PWRI opgenomen kunnen worden. Ook de risicoscenario's passen naar onze mening niet in een eerste informatie-laag en verdienen een plek in een Mijn-omgeving en het Pensioenregister.

- De verplichte jaarlijkse informatie over het opgebouwd nabestaandenpensioen en toeslagverlening voor gepensioneerden verstrekt het PWRI momenteel in de betaalspecificatie van januari. De betaalspecificatie van januari heeft de aandacht van deze doelgroep, is duidelijk en overzichtelijk en heeft in het verleden niet tot opmerkingen, vragen of klachten geleid op dit punt. Het PWRI ziet de noodzaak van een uitgebreid uniform pensioenoverzicht voor gepensioneerden niet. Zeker niet in combinatie met de mogelijkheid voor gepensioneerden om op termijn (vanaf 2017) hun pensioenuitkering ook via het pensioenregister te kunnen raadplegen. Hier zullen de te maken kosten naar onze mening niet opwegen tegen de baten.
- Het vervallen van voorgeschreven tekst over voorwaardelijkheid toeslagverlening legt verantwoordelijkheid bij de pensioenuitvoerder neer om een juiste, met andere pensioenuitvoerders onderling vergelijkbare tekst, te gebruiken. Dit zien we als een extra risico.

Uitbreiding pensioenregister

Wetsvoorstel

Het voorstel voorziet in een uitbreiding van het doel van het pensioenregister. Het doel is een interactief persoonlijk totaaloverzicht dat te allen tijde te raadplegen is. Dit moet overzicht, inzicht en handelingsperspectief van deelnemers bieden, waarbij ook keuzemogelijkheden zichtbaar worden gemaakt. Het streven is om op langere termijn te komen tot een algemene financiële oudedagsplanner voor burgers in alle levensfasen. Het gaat om een indicatieve prognose van het te bereiken pensioen die om onzekerheden tot uitdrukking te brengen, de risico's verbonden aan het pensioen zichtbaar zal maken door middel van een optimistisch, een pessimistisch en een verwacht bedrag (berekend volgens een in lagere regelgeving vast te leggen uniforme rekenmethodiek). De indicatieve prognose wordt in brutobedragen per jaar en netto bedragen per maand getoond (afgeronde bedragen).

Verder is het de bedoeling dat de informatie – via doorklikmogelijkheden – gelaagd wordt aangeboden om rekening te houden met de motivatie en het begrip van de deelnemer.

In het pensioenregister zullen vanaf 2017 ook gegevens over pensioenuitkeringen van gepensioneerden worden opgenomen.

De frequentie voor het actualiseren van de bedragen in het Pensioenregister zal toenemen en is niet meer gebonden aan de jaarlijkse verstrekking van het UPO. Dit zal verder worden uitgewerkt.

Reactie het PWRI

In het algemeen vinden we het belangrijk dat deelnemers een goed totaaloverzicht van hun opgebouwd en te bereiken pensioen hebben, dat ze een beter inzicht krijgen in hun pensioen en gewezen worden op de onzekerheden aan de hand van scenario's is ook positief te noemen. Het verleiden van een grote groep deelnemers om überhaupt met pensioen bezig te zijn blijft een grote uitdaging, ook als het onze specifieke doelgroep aangaat. Een toekomstige financiële planner zal bijdragen aan het bieden van handelingsperspectief. Wij hebben twee algemene aantekeningen:

- Het PWRI verzoekt het Ministerie van SZW om het Pensioenregister te vragen om de totale informatie ook terug te leiden naar de actieve uitvoerder.
- Daarnaast zien wij een risico in de inschatting over toekomstige uitkeringen zowel in bruto- als nettobedragen. Dit brengt een grote onzekerheid met zich mee. Het PWRI wil aandringen om expliciet te communiceren over het feit dat fondsen niet verantwoordelijk zijn voor toezeggingen die via het register worden gedaan.

Voor het PWRI in het specifiek ligt onze mening wat genuanceerder. Voor onze doelgroep is de AOW veruit het grootste deel van hun oudedagsvoorziening. Aan de AOW wijziging vrijwel niets (behalve een eventuele indexatie). De toegevoegde waarde van de uitbreiding is voor onze doelgroep dus nihil.

Nadere toelichting

- Het PWRI erkent de behoefte van deelnemers om een totaaloverzicht te krijgen. Adequate aansluiting op een dergelijk totaaloverzicht zal dan ook moeten worden onderzocht. De deelnemer zal geholpen zijn met een totaaloverzicht op het niveau van het pensioenregister. Investeren in een uitbreiding van het pensioenregister, met een goede kosten afweging, heeft een duidelijke voorkeur. Echter, het terug leveren van de informatie aan het PWRI (in ons geval) stelt fondsen in staat om de actieve relatie te benutten om de deelnemers pensioenbewuster te maken. In die relatie wordt ook het handelingsperspectief gevraagd en geboden. Handelen via het PWRI (in ons geval) is daarin het meest effectief en efficiënt naar deelnemers.

Inzicht in koopkracht en risico (scenario's/risicoprofielen)

Wetsvoorstel

Het pensioenregister geeft een totaaloverzicht in de gevolgen van risico's op de koopkracht van het pensioeninkomen van de deelnemer zodat deze een realistischer inschatting van de pensioenaanspraken en risico's heeft. Deze worden persoonlijk zichtbaar aan hand van 3 scenario's, een optimistisch, verwacht en pessimistisch scenario. Berekening geschiedt aan de hand van een (nog in lagere regelgeving uit te werken) uniforme rekenmethodiek. Deze scenario's worden ondersteund door goed beeldmateriaal en begrijpelijke teksten. Dit laatste moet nader worden uitgewerkt in overleg met betrokken partijen en de AFM.

Reactie het PWRI

Het PWRI wil een kanttekening maken bij het communiceren over koopkracht. Willen we hiermee zekerheid geven over een situatie die onzeker is? Hiermee maken we het in onze ogen niet duidelijker voor deelnemers. In het specifiek vragen we daarbij aandacht voor onze doelgroep, waarbij we pleiten voor eenvoudige en heldere communicatie.

Verder maken we ook hier de kanttekening om expliciet te communiceren over het feit dat fondsen niet verantwoordelijk zijn voor toezeggingen die via het register worden gedaan.

Meer bevoegdheden voor DNB m.b.t. publicatie uit toezicht verkregen statistische gegevens

Wetsvoorstel

De geheimhoudingsplicht van DNB geldt niet meer voor statistische gegevens (niet geaggregeerde gegevens met betrekking tot de activa en passiva, berekend overeenkomstig de daarvoor geldende prudentiële regels). Criterium voor openbaarmaking is of de gegevens in kwestie het oordeel of de beslissing van een ieder die zich op die gegevens baseert voor het nemen van beslissingen van financiële aard, beïnvloeden of kunnen beïnvloeden. Het voorstel zal nader worden uitgewerkt in lagere regelgeving.

Reactie het PWRI

Het PWRI steunt kan zich noch in het algemeen, noch voor onze doelgroep specifiek vinden in dit voorstel omdat het geen (directe) toegevoegde waarde voor de (gewezen) deelnemer ziet. Bovendien is de exacte inhoud van de uitzondering op de geheimhoudingsplicht van DNB nog niet helemaal helder. Het PWRI zal de nadere uitwerking afwachten en vraagt aandacht voor het betrekken van het pensioenveld hierbij.

Nadere toelichting

- In deze informatiebehoefte van de (gewezen) deelnemer wordt reeds op een andere, naar verwachting duidelijkere, minder omvangrijke en begrijpelijker wijze voorzien, namelijk door inzicht te bieden in koopkracht en risico's (o.a. door scenario's) en middels de pensioenvergelijker.
- De aanpassing van de geheimhoudingsplicht van DNB lijkt niet bij te dragen aan het doel van het wetsvoorstel. Namelijk om de deelnemer centraal te stellen en overzicht en inzicht in actiemogelijkheden en gevolgen van risico's te bieden. Het geven van specificaties van (de waarde van) onderliggende activa en passiva draagt niet aan bij. Er is geen sprake van prudente waardering maar van waardering tegen actuele waarde (dus volatiel). De gemiddelde deelnemer zal naar verwachting niet in staat zijn de waardering van individuele activa en passiva te begrijpen en daar conclusies aan te verbinden. Het criterium voor openbaarmaking is immers dat de gegevens in kwestie het oordeel of de beslissing *van een ieder die zich op die gegevens baseert* voor het nemen van beslissingen van financiële aard beïnvloeden of kunnen beïnvloeden. De statistische gegevens zijn (gedeeltelijk) ook reeds opgenomen in het jaarverslag en zijn daarmee kenbaar voor geïnteresseerden.